

**WNIOSEK
o pozwolenie na użytkowanie
(PB-17)**

**PB-17 nie dotyczy przystąpienia do użytkowania przed wykonaniem wszystkich robót
budowlanych**

Podstawa prawna: art. 55 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 57 ust. 1 w zw. z ust. 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.
–Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.).

1. ORGAN NADZORU BUDOWLANEGO

Nazwa: *POWIATOWY INSPEKTOR NADZORU BUDOWLANEGO W POLICACH*

2.1. DANE INWESTORA ¹⁾

Imię i nazwisko lub nazwa:

.....

Kraj: Województwo

Powiat: Gmina:

Ulica: Nr domu: Nr lokalu:

Miejscowość: Kod pocztowy: Poczta:

Email:

Nr tel.:

2.2. DANE INWESTORA (DO KORESPONDENCJI) ¹⁾

Wypełnia się, jeżeli adres do korespondencji inwestora jest inny niż wskazany w pkt 2.1.

Kraj: Województwo

Powiat: Gmina:

Ulica: Nr domu: Nr lokalu:

Miejscowość: Kod pocztowy: Poczta:

Adres skrzynki ePUAP ²⁾:

3. DANE PEŁNOMOCNIKA ¹⁾

Wypełnia się, jeżeli inwestor działa przez pełnomocnika.

pełnomocnik pełnomocnik do doręczeń

Imię i nazwisko:

.....

Kraj: Województwo

Powiat: Gmina:

Ulica: Nr domu: Nr lokalu:

Miejscowość: Kod pocztowy: Poczta:

Adres skrzynki ePUAP ²⁾:

Email:

Nr telefonu: (nieobowiązkowo):

4. INFORMACJE DOTYCZĄCE DECYZJI O POZWOLENIU NA BUDOWĘ, ALBO ZGŁOSZENIA BUDOWY, O KTÓREJ MOWA W ART. 29 UST. 1 PKT 1 - 2 USTAWY – Z DNIA 7 LIPCA 1994 R.- PRAWO BUDOWLANE

Organ wydający decyzję albo przyjmujący zgłoszenie:

Data wydania decyzji albo dokonania zgłoszenia:

Nr decyzji : Znak sprawy:

5. INFORMACJE O OBIEKCIE

Wskaż funkcję (przeznaczenie) lub parametry obiektu, którego dotyczy wniosek o udzielenie pozwolenia na użytkowanie.

.....

.....

.....

6. DANE NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓREJ ZNAJDUJE SIĘ OBIEKT ¹⁾

Województwo:

.....

Powiat: Gmina:

Ulica: Nr domu: Nr lokalu:

Miejscowość: Kod pocztowy:

Numer działki/ek: Obręb:

Identyfikator działki ewidencyjnej ³⁾:

.....

nr działki ewidencyjnej, jednostka ewidencyjna, obręb ewidencyjny

7. OŚWIADCZENIE W SPRAWIE KORESPONDENCJI ELEKTRONICZNEJ

Wyrażam zgodę Nie wyrażam zgody

na doręczenie korespondencji w niniejszej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. ustawy z dnia 8 lipca 2002r., o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 poz. 344).

8. ZAŁĄCZNIKI:

- Dziennik budowy.
- Projekt techniczny.
- Oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym lub warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami oraz o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy, a także – w razie korzystania – drogi, ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu ⁴⁾.
- Oświadczenie o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, jeżeli eksploatacja wybudowanego obiektu jest uzależniona od ich odpowiedniego zagospodarowania ⁴⁾.
- Protokoły badań i sprawdzeń ⁴⁾:

.....

.....

- Decyzja zezwalająca na eksploatację urządzenia technicznego, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2021 r. o dozorze technicznym (Dz.U. z 2021 r., poz. 272, ze zm.), o ile jest wymagana ⁴⁾.
- Dokumentacja geodezyjna zawierająca wyniki geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, w tym mapę, o której mowa w art. 2 pkt 7b ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990), oraz informacja o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu lub odstępstwach od tego projektu sporządzone przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii ⁴⁾.
- Potwierdzenie, zgodnie z odrębnymi przepisami, odbioru wykonanych przyłączy ⁴⁾.
- Zaświadczenie wójta, burmistrza albo prezydenta miasta potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w art. 37i ust. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503), o ile jest wymagane ⁴⁾.
- Wynik audytu bezpieczeństwa ruchu drogowego, o którym mowa w art. 24l ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376, z późn. zm.), oraz uzasadnienie zarządcy drogi, o którym mowa w art. 24l ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych – w przypadku drogi w transeuropejskiej sieci drogowej ⁴⁾.
- Kopie rysunków, wchodzących w skład zatwierdzonego projektu, z naniesionymi zmianami i w razie potrzeby uzupełniającym opisem zmian, jeżeli nie odstępują one w sposób istotny od zatwierdzonego projektu
- Oświadczenia o braku sprzeciwu lub uwag ze strony organów wymienionych w art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, o ile są wymagane.
- Pełnomocnictwo do reprezentowania inwestora (opłacone zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1923, z późn. zm.) – jeżeli inwestor działa przez pełnomocnika
- Potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej – jeżeli obowiązek uiszczenia takiej opłaty wynika z ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.
- Inne

9. PODPIS INWESTORA (PEŁNOMOCNIKA) I DATA PODPISU

Podpis powinien być czytelny. Podpis i datę podpisu umieszcza się w przypadku dokonywania zawiadomienia w postaci papierowej.

- 1) W przypadku większej liczby inwestorów, pełnomocników lub nieruchomości dane kolejnych inwestorów, pełnomocników lub nieruchomości dodaje się w formularzu albo zamieszczana osobnych stronach i dołącza do formularza.
- 2) Adres skrzynki ePUAP wskazuje się w przypadku wyrażenia zgody na doręczanie korespondencji w niniejszej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
- 3) W przypadku formularza w postaci papierowej zamiast identyfikatora działki ewidencyjnej można wskazać jednostkę ewidencyjną, obręb ewidencyjny i nr działki ewidencyjnej oraz arkusz mapy, jeżeli występuje,
- 4) Zamiast oryginału można dołączyć kopię dokumentu,

A. OŚWIADCZENIE INWESTORA - INWESTORÓW O WŁAŚCIWYM ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW PRZYLEGLYCH (w przypadku gdy, eksploatacja wybudowanego obiektu jest uzależniona od ich właściwego zagospodarowania)

Inwestor:

.....

(Imię i nazwisko lub nazwa inwestora/ów)

1. Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.) **po zakończeniu robót budowlanych, dotyczących:**

.....

.....

.....

(Zakres wykonanych robót- zgodnie z treścią decyzji o pozwoleniu na budowę oraz lokalizacja inwestycji)

oświadczam, że tereny przyległe do wybudowanego obiektu zostały właściwie zagospodarowane.

2. Zgodnie z art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.) po zakończeniu robót budowlanych **zawiadomiłem o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania:**

- Państwową Inspekcję Sanitarną w dniu
- Państwową Straż Pożarną w dniu

oświadczam:

- **brak sprzeciwu i uwag do użytkowania*)**, ze strony w/w organów w terminie 14 dni od daty zawiadomienia;
- **brak sprzeciwu, lecz wniosły następujące uwagi*)** ze strony w/w organów w terminie 14 dni od daty zawiadomienia:

.....

.....

.....

.....

(Czytelny podpis inwestora/inwestorów)

*)- Niepotrzebne skreślić

Uwaga !!

Punkt 2) dotyczy tylko projektu budowlanego obiektu budowlanego nieobjętego obowiązkiem uzyskania pozwolenia na użytkowanie **który wymagał uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej lub wymagań higienicznych i zdrowotnych.**

INWESTORZE !!! - JEŻELI CHCESZ SZYBKO I DOBRZE ZAKOŃCZYĆ INWESTYCJĘ ZAPOZNAJ SIĘ Z INFORMACJAMI ZAMIESZCZONYMI na **-stronie nr 9**

B. OŚWIADCZENIA KIEROWNIKA BUDOWY

Zgodnie z art. 57 ust. 1, pkt. 2 ustawy Prawo budowlane niniejszym oświadczam, że budowa:

.....
.....
.....

(Zakres wykonanych robót- zgodnie z treścią decyzji o pozwoleniu na budowę oraz lokalizacja inwestycji)

1. została wykonana zgodnie z projektem budowlanym lub warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami.
2. teren budowy doprowadzono do należytego stanu i porządku, a w razie korzystania - drogi*); ulicy*); sąsiedniej nieruchomości*); budynku lub lokalu*).
3. tereny przyległe zostały właściwie zagospodarowane - jeżeli eksploatacja wybudowanego obiektu jest uzależniona od ich odpowiedniego zagospodarowania,
4. dokonano pomiarów powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego lub budynku z częścią mieszkalną i poszczególnych lokali mieszkalnych, w sposób zgodny z przepisami rozporządzenia, o którym mowa w art. 34 ust. 6 pkt. 1 ustawy Prawo budowlane.
5. budowa została wykonana z następującymi zmianami w stosunku do zatwierdzonego projektu budowlanego*) lub warunków pozwolenia na budowę*) oraz przepisami:

.....
.....
.....
.....

(wymienić każdą zmianę)

.....
(Data)

.....
(Czytelny podpis kierownika budowy)

C. POTWIERDZENIE OŚWIADCZENIA KIEROWNIKA BUDOWY PRZEZ:

1.
(Imię i nazwisko projektanta)

.....
(Data złożenia oświadczenia) (Czytelny podpis Projektanta) **)

2.
(Imię i nazwisko Inspektora nadzoru inwestorskiego)

.....
(Data złożenia oświadczenia) (Czytelny podpis Projektanta) **)

*) Niepotrzebne skreślić

) **Świadomy(a) odpowiedzialności karnej za podanie w niniejszym oświadczeniu nieprawdy, zgodnie z art. 233 Kodeksu karnego, potwierdzam własnoręcznym podpisem prawdziwość niniejszych stwierdzeń.

**D. INFORMACJA GEODETY
dotycząca usytuowania obiektu budowlanego/obiektów budowlanych*)**

Ja, niżej podpisany/a:

.....
(imię i nazwisko)

zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 5 - ustawy Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.) **informuję, że obiekt/y budowlany/e *)**:

.....
(Określić nazwę/ adres obiektu/ów budowlanego/ych zgodnie z treścią decyzji o pozwoleniu na budowę)

zrealizowany/e na podstawie projektu budowlanego:

- zatwierdzonego decyzją o pozwoleniu na budowę*) z dnia,
nr....., znak....., wydaną
przez.....
- zgłoszenia budowy *), o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 19 a, ustawy Prawo budowlane, w dniu:

zlokalizowany/e na nieruchomości stanowiącej własność:

.....
(imię i nazwisko, nazwa właściciela)

zostały usytuowany/e:*)

- zgodnie z zatwierdzonym projektem zagospodarowania działki lub terenu*),
- z odstępstwami od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu w zakresie*):

.....
(Określić zakres zmian usytuowania obiektu(ów) na działce w stosunku do projektu zagospodarowania zatwierdzonego decyzją o pozwoleniu na budowę)

Oświadczam, że posiadam odpowiednie uprawnienia zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnej funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii.

.....
(Czytelny podpis osoby wykonującej samodzielną funkcję)

*) Niepotrzebne skreślić

KARTA INFORMACYJNA

do zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wniosku o wydaniu decyzji o pozwoleniu na użytkowanie

I. INWESTOR:

Adres budowy: gm..... msc. Imię i nazwisko, adres ul..... nr..... dz. nr.....

Nazwa i rodzaj inwestycji

Odbiór*): - całkowity - częściowy (zakres)

Termin rozpoczęcia budowy: zakończenia budowy(całk./część.):

II. BUDYNKI:

1. Ilość budynków na działce szt.

2. Charakterystyka obiektu

- powierzchnia zabudowy m²,
- powierzchnia użytkowa **) m²,
(bez pow. garażu)
- kubatura m³,
- ilość izb (kuchnia + pokoje) szt.
- Ilość mieszkań szt.
- Powierzchnia garażu m²

1. Liczba kondygnacji

- nadziemnych
- podziemnych

4. Podpiwniczenie*)

- pełne
- częściowe
- bez podpiwniczenia

5. Technologia wznoszenia*)

- tradycyjna
- monolityczna
- wielkopłytkowa
- wielkoblokowa
- szkieletowo-drewniana
- inna

1. Wyposażenie budynku w instalacje*)

- elektryczną*)
- wodociągową
 - z sieci*)
 - ze studni*)
- kanalizacja sanitarna
 - do sieci*)
 - do zbiornika*)
 - do przydomowej oczyszczalni ścieków*)
- kanalizacja deszczowa
 - do sieci*)
 - do zbiornika bezodpływowego*)
 - do studni chłonnej*)
 - inna*).....

- gazowa*)
 - z sieci*)
 - ze zbiornika*)

• c.o.

- z sieci*)
- indywidualne, rodzaj paliwa: gaz ziemny, olej opałowy, paliwo stałe (podać jakie)....., energia elektryczna, inne (podać jakie)

7. Lokale wbudowane niemieszkalne w budynku mieszkalnym jednorodzinnym (bez garażu)*)

- Jakie.....
- Pow. użytkowa m²

8. Ilość mieszkań wg liczby izb- dotyczy budynków wielorodzinnych (izby=kuchnia + pokoje)

- 1 izbowe
- 2 izbowe
- 3izbowe
- 4 izbowe
- 5 izbowe
- 6 izbowe
- 7 izbowe
- 8 izbowe
- i więcej

9. Ilość mieszkań w poszczególnych klatkach - dotyczy budynków wielorodzinnych

III. BUDOWLE*)

- kubatura
- pojemność
- szerokość
- długość
- wysokość
- powierzchnia
- Technologia budowy.....

IV. OBIEKTY BUDOWLANE nie wymienione

w pkt. II-III *Dane charakterystyczne dla danego obiektu budowlanego.....

V. CHARAKTERYSTYKA ENERGETYCZNA BUDYNKU:

Wskaźnik EP w kWh (m ² rok)	Współczynnik przenikania ciepła U w W/(m ² ·K)a				
	ścian zewnętrznych przy t _i ≥ 16°C	Dachu/stropodachu/stropu pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami przy t _i ≥ 16°C	Podłogi na gruncie w pomieszczeniu ogrzewanym przy t _i ≥ 16°C	okien (z wyjątkiem okien połaciowych), drzwi balkonowych przy t _i ≥ 16°C	Drzwi w przegrodach zewnętrznych lub w przegrodach między pomieszczeniami ogrzewanymi i nieogrzewanymi

Wskaźnik EP określa roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną odniesione do jednostki powierzchni pomieszczeń o regulowanej temperaturze powietrza.

W przypadku wystąpienia dla danego rodzaju przegrody więcej niż jednego współczynnika przenikania ciepła U w W/(m²K) np. kilka współczynników przenikania ciepła dla ścian zewnętrznych, należy podać wartość najbardziej niekorzystną pod względem izolacyjności cieplnej (największą).

Sporządził....., dnia..... r.

*) niepotrzebne skreślić

**) powierzchnię poddasza oblicza się zależnie od wysokości:

- powyżej 2,20 m liczy się w 100%,
- od 1,40 m do 2,20 m liczy się w 50%,

UWAGA:

Dokument ma jedynie charakter informacyjny i pomocniczy. Służy do celów statystycznych do GUS.

WAŻNE:

W terminie 14 dni od uzyskania potwierdzenia o braku podstaw do wniesienia przez PINB w Policach sprzeciwu wobec zawiadomienia o zakończeniu budowy **Inwestor zobowiązany jest złożyć** w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków - FAQ (zw. CEEB) **deklarację** o liczbie i rodzaju eksploatowanych w obrębie nieruchomości źródeł ciepła lub źródeł spalania paliw oraz o ich przeznaczeniu i wykorzystywanych w nich paliwach;

DOTYCZY: BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH

WAŻNE:

INFORMACJE DOTYCZĄCE WYMAGANYCH DOKUMENTÓW

1. **Protokoły badań i sprawdzeń**- zgodnie z zakresem wykonanych robót, sporządzony przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności (zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy Pr. bud.) np.:
 - a) Protokół z przeprowadzenia przeglądu przewodów kominowych,
 - b) Protokół badania skuteczności wentylacji mechanicznej, klimatyzacji, rekuperacji,
 - c) Protokoły z próby szczelności instalacji gazowej (wewnętrznej i zewnętrznej). Protokoły powinny określać klasę urządzeń pomiarowych (manometrów) oraz wskazywać ich świadectwo legalizacji. Protokół instalacji gazowej zewnętrznej - zgodnie z treścią §163 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 poz. 248) *"przewody instalacji gazowej, prowadzone poniżej poziomu terenu, poza budynkiem w odległości większej niż 0,5 m od jego ściany zewnętrznej, powinny spełniać wymagania określone w przepisach odrębnych dotyczących sieci gazowych",*
 - d) Protokół sprawdzenia szczelności instalacji wewnętrznych i zewnętrznych: kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, ciepłej i zimnej wody użytkowej, centralnego ogrzewania, instalacji deszczowej,
 - e) Protokół badania instalacji elektrycznej (pomiar rezystancji uziomu, pomiar rezystancji izolacji instalacji elektrycznej, sprawdzenie samoczynnego wyłączenia zasilania dla odbiorników (urządzeń) gniazd) i wlv (wewnętrznej linii zasilającej),
 - f) Protokół z badania instalacji odgromowej łącznie z metryką (o ile występuje),
 - g) Protokół z pomiaru natężenia oświetlenia ewakuacyjnego,
 - h) Protokół z pomiaru natężenia oświetlenia,
 - i) **Protokół z pomiarów i sprawdzeń urządzeń fotowoltaicznych** (dla instalacji o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 6,5 kW istnieje obowiązek uzgodnienia instalacji z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej oraz zgłoszenie instalacji do Komendy Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej),
 - j) Protokół odbioru lub oświadczenie kierownika robót instalacyjnych teletechnicznych o wykonaniu w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej instalacji telekomunikacyjnej,
 - k) Protokół z badania instalacji hydrantowej wewnętrznej z podaniem ciśnienia i wydajności,
 - l) Protokół z badania hydrantów zewnętrznych,
 - m) Protokół odbioru przyłączy: wodociągowego, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, gazowej,
 - n) Badanie wody w przypadku ujęcia własnego (studnia), sieci, bud. użyteczności publicznej, itd.
 - o) Protokół szczelności zbiornika bezodpływowego (szamba) lub odbioru przydomowej oczyszczalni ścieków,
2. **Świadectwo charakterystyki energetycznej** – kopia (wymóg, wprowadzony zmianą treści art. 57 ustawy Prawo budowlane- wprowadzoną dnia 28.04.2023 r.)
3. Przyłącza - potwierdzenie odbioru wykonanych przyłączy (protokół odbioru przyłącza przez gestora sieci) lub np. umowa dotycząca zaopatrzenia: w wodę, w energię elektryczną, gaz, odprowadzenie ścieków, wód opadowych, itd.).
4. Decyzję zezwalającą na eksploatację urządzenia technicznego (dla urządzeń które mogą być eksploatowane po odbiorze przez jednostkę dozoru technicznego) tj. np.: rurociągi przesyłowe, technologiczne, dźwigi towarowe i osobowe, schody ruchome, zbiorniki LPG itd.
5. **Inwentaryzacja geodezyjna** :opatrzona klauzulą urzędową, stanowiącą potwierdzenie przyjęcia do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego zbiorów danych lub dokumentów, w oparciu o które mapa ta została sporządzona, albo oświadczenie (nie poświadczenie) wykonawcy prac geodezyjnych o uzyskaniu pozytywnego wyniku weryfikacji. Zgodnie z art.11 i art.12 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne Wykonawcą prac geodezyjnych jest zgłaszający prace geodezyjne przed ich rozpoczęciem i może nim być przedsiębiorca, jednostka organizacyjna, a także osoba legitymująca się uprawnieniami zawodowymi w dziedzinie geodezji i kartografii.
6. **Kopie rysunków** wchodzących w skład zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego z naniesionymi (kolorem czerwonym) zmianami, a w razie

potrzeby z uzupełniającym opisem tych zmian. W takim przypadku oświadczenie, kierownika powinno być potwierdzone przez projektanta i inspektora nadzoru inwestorskiego, jeżeli został ustanowiony.

7. **Projekt techniczny**

Ponieważ roboty budowlane prowadzone były między innymi na podstawie projektu technicznego, dlatego wprowadzanie zmian w projekcie technicznym dotyczących rozwiązań, które podlegały uzgodnieniom, wymaga ponownego uzyskania tych uzgodnień. Ponadto odstąpienie od projektu technicznego jest dopuszczalne po dokonaniu przez projektanta zmian w tym projekcie oraz sprawdzeniu tych zmian przez projektanta sprawdzającego, o ile to sprawdzenie jest wymagane. Tak skorygowany 1 egzemplarz projektu technicznego przekazujemy do PINB. Projekt ten nie jest zwracany inwestorowi.